

som indrømmet af alle ærede Talere, er nogenlunde godt begyndt?

Berntsen: Da denne første Behandling nu nærmer sig sin Afslutning, skal jeg indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger. Jeg paaskønner i høj Grad den Resoluti- og Hurtighed, hvormed den højtærede Minister har slaæet til Lyd for de kirkelige Reformere. Nu da den politiske Kamp er stilnet en Del af, og Sindene saavel i som uden for Rigsdagen ere stærkt optagne af Ønsker om økonomiske Reformere, finder jeg, det er ret velgørende, at man ogsaa husker paa, at der er aandelige Formaal, der kræve vor Opmærksomhed. Hvad de 4 foreliggende Forslag angaar, kan jeg give de 3 sidste paa Dagsordenen opførte Forslag min fulde Tilslutning. Navnlig vil jeg fremhæve den store Betydning, jeg tillægger Forslaget om Brugen af Kirkerne. Det er for mig det mest betydningsfulde. Det vil sikkert faa overordentlig Betydning for det kirkelige Livs Udvikling i vort Folk i Fremtiden. Derimod kan jeg ikke nægte, at jeg stiller mig noget tvivlende over for adskillige Bestemmelser i Forslaget om Menighedsraad. Jeg har ikke noget mod Menighedsraad i og for sig, jeg underkender ikke den store Betydning, det vil have, at Lægfolk faa Medbestemmelsesret om kirkelige Forhold. Men det, der fremkaldte min Tvivl om Hensigtsmæssigheden af forskellige af Lovforslagets Bestemmelser, er den Uklarhed, der hersker om, hvor det egentlig er, den højtærede Minister vil føre os hen. Det ærede Medlem for Randers Amts 3die Valgkreds (Bjerre) sagde for et Øjeblik siden, at de, der ikke kunne se dette, mangle Fantasi. Vi Fynboer pleje ellers i Reglen ikke at blive beskyldte for, at vi mangle Fantasi; men jeg maa tilstaa, at jeg er ikke fuldt klar over, hvor det bærer hen. Jeg vil nemlig ikke gerne tilfredsstilles ved nogle fantasifulde Betragtninger, som maaske svæve i Luften; jeg vil helst have fuld Klarhed over, hvor det er, vi glide hen i Retning af en Udvikling af de kirkelige Forhold.

Den ærede Minister sagde, at hans Formaal er Opfyldelsen af Grundlovens § 75, altsaa at skabe en Kirkeforfatning; dette Skridt, som han her har gjort i denne Retning, er det første Skridt paa den Vej, som fører til en Kirkeforfatning. Selve Lovforslaget indeholder jo ikke Bestemmelser om en saadan Forfatning, men naar man tager det første Skridt paa en Vej, saa er det jo en ret rimelig Fordring, at man er klar over, hvor Vejen fører hen.

Naar man lægger Grundvolden eller Grundstenen til en Bygning, saa er det jo ret rimeligt, at man forinden ved, hvorledes den Bygning skal se ud, som skal opføres paa denne Grundvold, og det er det, jeg ikke er klar over i dette Forhold. Jeg for mit personlige Vedkommende har ikke noget imod en repræsentativ Kirkeforsamling, vel at mærke, naar man er klar over, hvilken Magt og Myndighed Rigsdagen skal afstaa til Fordel for en saadan Kirkeforsamling. Det er jeg nemlig ikke klar over, hverken af de Motiver, der ledsage Lovforslaget, eller af de Foredrag, vi med Interesse have hørt af den højtærede Kirke- og Undervisningsminister. Jeg vilde for mit Vedkommende ikke have noget imod, at Rigsdagen overlod til en kirkelig Repræsentation Afgørelser af alle kirkelige indre Forhold, alt hvad der angaar Kirkens Lære eller Forkyndelse eller Sakramenterne og deres Forvaltning. Jeg finder det unaturligt, at den bekendelsesløse Rigsdag vil have Afgørelsen af disse Forhold; og jeg finder det rimeligst og naturligst, at alle saadanne Spørgsmaal fik deres Afgørelse i en Kirkeforsamling. Men derimod vil jeg nødig give mit Samtykke til, at Rigsdagen skulde afstaa sin Magt og Myndighed, sin Raadhed over Kirkens Gods eller rettere de Midler, som ere henlagte til kirkelige Brug; det være sig Tiender til Kirken, Tiender til Præster eller deslige. Men her er der jo en stor Uklarhed. Jeg er ikke vis paa, om det er den højtærede Ministers Mening, at naar man her har sagt A, skal man i Fremtiden ogsaa sige B. Jeg ved ikke, om det er Ministerens Mening, at en Kirkeforfatning skal skabe en Repræsentation, som under sit Omraade skal have baade Kirkens ydre og indre Anliggender, baade Kirkens Gods og alt det øvrige, som vedrøre de folkekirkelige Forhold, eller Ministeren vil være tilfreds med, at det kun er Kirkens indre Anliggender, som en saadan kirkelig Repræsentation bliver raadig over. Jeg er jo noget bange for, at det er den ærede Ministers Mening, at Rigsdagen i Fremtiden skal afsige sin Ret og Myndighed til at tage Bestemmelse over de Midler, som anvendes til kirkelig Brug. Den højtærede Minister har jo baade i Dag og forleden Dag, da han havde Ordet, ladet os forstaa, at han ikke vil være med til at fremme en Præstelønningslov; dette gamle Venstrestandpunkt vil den ærede Minister ikke hævde, ikke indtage, ikke fortsætte en Forhandling paa. Derimod ønsker den ærede Minister i dette Lovforslag at faa en Myndighed, som Kirke-